

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
ПРИ ПРЕЗИДЕНТОВІ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ РЕГІОНАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ
ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

Кафедра регіонального розвитку та місцевого самоврядування

**ЗАСОБИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАДАННЯ
ЯКІСНИХ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ
НА РІВНІ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ**

матеріали науково-практичної конференції
м. Одеса
30 червня - 04 липня 2014 р.

Схвалено Вченою радою Харківського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України (протокол № 7/184-6 від 29 серпня 2014 р.)

Редакційна колегія:

Куц Ю.О. (голов. ред) д.держ.упр., проф.; Мамонова В.В. д.держ.упр., проф.; Газарян С.В. д.держ.упр., проф.; Безуглий О.В. к.держ.упр.; Решеvecь О.В. к.держ.упр.

Засоби забезпечення надання якісних адміністративних послуг на рівні територіальної громади (м. Одеса, 30 червня - 04 липня 2014 р.) / За ред. проф. Ю.О. Куца, О. В. Решеvecь. – Х. : ХарРІ НАДУ, 2014. – 109 с.

Розміщено матеріали доповідей учасників науково-практичної конференції "Засоби забезпечення надання якісних адміністративних послуг на рівні територіальної громади" та рекомендації щодо обґрунтування теоретико-методологічних засад надання адміністративних послуг та розробка практичних рекомендацій.

Розраховано на фахівців з державного управління, працівників органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, науковців, викладачів, слухачів, студентів Національної академії державного управління при Президентові України та її регіональних інститутів, інших вищих навчальних закладів, активістів громадських організацій, а також усіх, хто цікавиться процесами надання якісних адміністративних послуг.

УДК 353.1:005.21

© ХарРІ НАДУ, 2014

ЗМІСТ

<i>Бельська Тетяна Валентинівна</i> ГРОМАДЯНСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО: ІНТЕРПРЕТАЦІЯ ПОНЯТТЯ...	6
<i>Бізікін Сергій Вікторович</i> ДОСВІД ФРАНЦІЇ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН.....	12
<i>Боршош Іван Семенович</i> ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАДАННЯ ЯКІСНИХ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ ЯК ПОКАЗНИК САМОДОСТАТНОСТІ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ.....	16
<i>Васильєв Олександр Сергійович</i> МЕХАНІЗМ НАДАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ ЯК ОДИН ІЗ ЕЛЕМЕНТІВ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ.....	19
<i>Вишлова-Пилєва Ірина Іванівна</i> ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІНСЬКИХ ПОСЛУГ.....	21
<i>Глуценко Юлія Анатоліївна</i> БЮДЖЕТНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ.....	26
<i>Кузьміна Кристина Станіславівна</i> ОРГАНІЗАЦІЯ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В ШВЕЦІЇ.....	30
<i>Куц Юрій Олексійович</i> МЕХАНІЗМ НАДАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ В ПРИРОДІ ТА СУТНОСТІ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ.....	35
<i>Ланецький Ярослав Віталійович</i> ОРГАНІЗАЦІЯ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ У ФРАНЦІЇ....	38
<i>Лиска Олексій Григорович</i> АДМІНІСТРАТИВНІ ПОСЛУГИ В МІСТАХ УКРАЇНИ ОЧИМА ГРОМАДЯН: РЕЗУЛЬТАТИ СОЦІОЛОГІЧНОГО ОПИТУВАННЯ...	43
<i>Литвиненко Максим В'ячеславович</i> ІНОЗЕМНИЙ ДОСВІД У ФОРМУВАННІ СИСТЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В УКРАЇНІ.....	46

*Глуценко Юлія Анатоліївна,
к.е.н., доц., докторант кафедри регіонального управління,
місцевого самоврядування та управління містом НАДУ*

БЮДЖЕТНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ

В умовах стратегічного розвитку України в напрямку побудови демократичного суспільства та правової держави, впровадження європейських соціально-економічних стандартів, значно посилюється роль місцевих органів влади в економічному і соціальному розвитку територій, що в свою чергу вимагає розширення і зміцнення їх фінансової бази та удосконалення методів використання фінансових ресурсів адміністративно-територіальних утворень.

Незважаючи на ряд проведених ефективних заходів, зокрема схвалення Концепції реформування місцевих бюджетів [6], розроблення Програми економічних реформ на 2010-2014 роки [7], сучасний стан та тенденції розвитку України ілюструють незадовільний стан рівня фінансового забезпечення місцевих органів влади. Так, власними доходними джерелами покривається не більше 50% витрат місцевих бюджетів [4], частка трансфертів у доходах місцевих бюджетів у 2013 році склала 52,4 %, з них 48,1 % – складає дотація вирівнювання (або збільшилась на 6,6 %). [1].

Проведений аналіз доходів місцевих бюджетів свідчить, що спад їх загального обсягу (з урахуванням трансфертів з держбюджету) в 2013 році склав 4,4 млрд. грн. (1,9 %). Так, рівень виконання річного плану доходів, затвердженого місцевими радами, становив лише 93,5 %. У той час, з 27 адміністративно-територіальних одиниць, тільки АРК Крим забезпечила повноцінне виконання доходів, що враховуються при визначенні обсягу міжбюджетних трансфертів (102,1%). Більш того, у Полтавській і Сумській областях в порівнянні з попереднім роком зафіксовано спад зазначених показників відповідно на 3,1 і 1,9% [2].

Рівень перерозподілу ВВП через місцеві бюджети України склав 15,1 %,

що на 0,7 в. п. менше за відповідний показник попереднього року[1,с. 54-71].

Практика показала, що наявні ресурси місцевих бюджетів задовольняли переважно поточні витрати територіальних громад (93,5% загального обсягу видатків), з них на оплату праці та нарахування на зарплату – більше 50%. Більш того, в 2012 році зафіксовано відмінності в наданні відповідних соціальних послуг. А саме, в лікарнях Волинської області на медикаменти для хворих у середньому прямувало майже вдвічі менше коштів, ніж у Хмельницькій (8,8 грн. З розрахунку на 1 ліжко-день проти 16,5 грн. У 2011 році) [5].

Відсутність в першу чергу повного пакету соціальних стандартів і нормативів та їх неповне відображення в грошовому виразі, не сприяє об'єктивному розрахунку обсягу витрат, які визначаються функціями держави як на центральному, так і на місцевому рівнях. Це в свою чергу знижує рівень обґрунтованості планування обсягу міжбюджетних трансфертів. На сьогодні, більшість територіальних громад в сільських територіях не здатні виконувати власні повноваження. Дотаційність 5419 місцевих бюджетів перевищує 70%, 483 територіальні громади на 90% утримуються за рахунок коштів державного бюджету.

На думку М. Ставнійчук: «якщо становище не зміниться, то за п'ять років ми матимемо ситуацію, коли держбюджет на 70% фінансуватиме рішення місцевих проблем» [8]. Не менш болючим є питання про передачу коштів з нижчих бюджетів до вищих (так зване вилучення). Що дозволяє здійснити перерозподільні процеси бюджетних коштів всередині бюджетної системи внаслідок існуючих диспропорцій між бюджетами.

Як свідчать дані, у 2013 році до державного бюджету України з місцевих бюджетів надійшло 1,6 млрд. грн. міжбюджетних трансфертів, що на 19,9 % більше за відповідний показник попереднього року[1, с.71]. Тим паче, практика масштабного вилучення фінансових ресурсів не стимулює економічну ініціативу на місцях, створює соціальну напруженість, а отже вимагає зміни акцентів політики вирівнювання.

Важливою проблемою при цьому є значна централізація повноважень на законодавчому рівні, переважання трансфертів над власними фінансовими ресурсами, обмеженість фінансової самостійності, створення залежності розвитку економіки та соціальної сфери негативно впливає на стан соціально-економічного розвитку місцевого самоврядування.

Тоді, як у розвинених країнах світу територіальні громади, які спираються на власні фінанси, є стабілізатором соціально-політичного ладу та фінансово-економічної ситуації в державі. Економічний їх зростання відбувається разом із зростанням значення регіонального чинника, фінансів місцевих органів влади у вирішенні стратегічних завдань розвитку територій.

У зв'язку з цим, на сучасному етапі особливого значення набуває питання децентралізації бюджетної системи та передачі в розпорядження місцевих і регіональних органів влади достатнього обсягу власних фінансових ресурсів для поліпшення соціально-економічного розвитку територій [3].

Підсумовуючи вище сказане слід зазначити, що в сучасних умовах в Україні бюджетне забезпеченню фінансової самодостатності розвитку територіальних утворень потребує поліпшення. Враховуючи той факт розвиток місцевого самоврядування за принципом субсидіарності має забезпечити повноту суб'єктності (свободи і відповідальності) на первинному рівні суспільно-владних відносин. Належне функціонування системи місцевого самоврядування в напрямку повноцінного забезпечення споживачів суспільних послуг вимагає ефективного державного регулювання розвитку суспільних стандартів в сучасних економічних умовах. Дієвим стимулом соціально-економічного розвитку територій має стати вдосконалення системи бюджетного планування, з урахуванням індексу розвитку людського потенціалу (середнього коефіцієнта тривалості життя, рівня освіти та фінансової забезпеченості). Важливим є вибір ефективних бюджетних програм та усунення бюджетних ризиків.

Список використаних джерел:

1. Бюджетний моніторинг: Аналіз виконання бюджету за 2013 рік

[Електронний ресурс] / Режим доступу :
<http://www.ibser.org.ua/UserFiles/File/Monitor%20Q>

2. Виконання доходів місцевих бюджетів, що враховуються при визначенні обсягу міжбюджетних трансфертів станом на 01.01.2014 року / [Електронний ресурс]. – Режим доступу :
http://minfin.gov.ua/control/uk/publish/archive/main?cat_id=292741

3. Криниця С. О. Бюджетне регулювання регіонального розвитку [Електронний ресурс] / С. О. Криниця // Фінансовий простір. – № 1 (5) . – 2012. – Режим доступу : <http://fp.cibs.ck.ua/files/1201/12ksobro.pdf>

4. Остаточний звіт. Консультативна підтримка реформи місцевих бюджетів [Електронний ресурс] / Світовий банк. – Режим доступу : www.minfin.gov.ua/file/link/316392/Final_report_QCB.

5. Підходи до формування місцевих бюджетів мають бути змінені [Електронний ресурс] / Аналіз Рахункової палати про формування та використання міжбюджетних трансфертів, наданих з Державного бюджету України місцевим бюджетам у 2012-2013 роках. – Режим доступу : <http://www.civicua.org/news/view.html?q=2215090>

6. Про схвалення Концепції реформування місцевих бюджетів [Електронний ресурс] / Постанова Кабінету Міністрів України від 23 травня 2007 р. N 308-р. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/308-2007-%D1%80>

7. Програма економічних реформ на 2010-2014 роки "Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава" [Електронний ресурс] // Комітет з економічних реформ при Президентові України. – Режим доступу : <http://www.president.gov.ua>

8. Ставнійчук М. Ставнійчук порахувала, що 5419 місцевих бюджетів дотаційні більш, ніж на 70% [Електронний ресурс] / М. Ставнійчук. – Режим доступу : <http://www.unian.ua/politics/722736-stavniychuk-porahuvala-scho-5419-mistsevih-byudjetiv-dotatsiyi-bilsh-nij-na-70.html>.